

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/278/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6414209048
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 07. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6414209048.3

Rozhodnutie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a sudcov Mgr. Štefana Baláža a JUDr. Alexandra Mojša v právnej veci žalobcu EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného advokátskou kanceláriou, TOMÁŠ KUŠNÍR s. r. o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 36 613 843, proti žalovanému D. T., nar. XX. XX. XXXX, bytom F. XX/XX, XXX XX F. T., právne zastúpeného Advokátska kancelária Špireková&Partners, s. r. o., so sídlom Nám. Matice Slovenskej 6, 965 01 Žiar nad Hronom, IČO: 47 232 811, pôvodne za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, občianske združenie, so sídlom Nám. Legionárov 5, 080 01 Prešov, IČO 42 175 778, právne zastúpeného JUDr. Andrejom Cifrom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom J. Kráľa 5/A, 984 01 Lučenec, v konaní o zaplatenie 633,59 € s prísl., o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 6C /30/2015 -84 zo dňa 04. 04. 2016, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu z r u š u j e .

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť, aby v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia zaplatil súdny poplatok za podané odvolanie vo výške 5 € aplikujúc ust. § 6 ods. 1 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej v texte len „Zákon o súdnych poplatkoch“).
2. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný. Má za to, že súd prvej inštancie vychádzal pri rozhodovaní z nesprávneho právneho posúdenia veci. V prejednávanej veci vystupuje žalovaný ako spotrebiteľ, v dôsledku čoho je od platenia súdnych poplatkov v zmysle § 4 ods. 2 písm. za) Zákona o súdnych poplatkoch osobne oslobodený. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Obdo 45/2012.
3. Vyjadrenie k odvolaniu nebolo podané.
4. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie a konanie, ktoré mu predchádzalo viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle § 379 CSP a § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 (a contráριο) CSP uznesenie okresného súdu podľa ust. § 389 ods. 1 písm. d/ CSP zrušil, keď v prejednávanej veci nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané neexistovali.
5. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku, zák. č. 160/2014 Z. z. (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 01. 07. 2016 platí, že ak nie je ustanovené inak platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP, právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil tým, že nesprávne aplikoval príslušné normy a nesprávne ich vyložil.

7. Ustanovenie § 4 ods. 2 Zákona o súdnych poplatkoch upravuje tzv. osobné oslobodenie od súdneho poplatku, kde v zmysle písmena za), je od poplatku oslobodený spotrebiteľ domáhajúci sa ochrany svojho práva podľa osobitného predpisu. V poznámke pod čiarou je uvedené ako príklad ustanovenie § 3 ods. 5 Zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Zákon však v poznámke pod čiarou uvádza len príkladom takýto osobitný predpis, pričom poznámka nemá všeobecný záväzný charakter, ale iba informatívnu hodnotu, pričom z uvedeného nie je možné vylúčiť, aby sa pod týmto osobitným predpisom považoval aj iný právny predpis, než je zákon o ochrane spotrebiteľa. Takto úzko chápaný výklad ustanovenia § 4 ods. 2 písm. za) Zákona o súdnych poplatkoch, je súčasne aj v rozpore so základnou funkciou a cieľom právnych noriem regulujúcich ochranu spotrebiteľa, ktorou je ochrana spotrebiteľa ako tzv. slabšej strany v právnych vzťahoch s dodávateľmi tovaru a služieb. Postavenie spotrebiteľa ako slabšej strany vychádza z toho, že spotrebiteľ sa ocitá vo fakticky nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii a na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a lepšiu dostupnosť právnych služieb, a napokon možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne, cestou formulárových zmlúv. Pre takýto vzťah je charakteristické, že podnet na zmluvné konanie pochádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na to pripravený, pri kontraktácii je využívaný aj moment prekvapenia a neskúsenosti spotrebiteľa. Odvolací súd poukazuje na to, že spotrebiteľské právo patrí k dynamicky sa rozvíjajúcim oblastiam súkromného práva a nadväzuje na i rozsiahla judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, napr. rozhodnutie 6Cdo 1/2012, 6Cdo 7/2013, v ktorých uviedol, že princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach, teda v závislosti od konkrétnych okolností, ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa, ak je predmetom rozhodcovského konania spor zo spotrebiteľského právneho vzťahu.

8. V prejednávanej veci sa žalobca ako dodávateľ domáhal zaplata svojjej pohľadávky voči žalovanému, ako spotrebiteľovi v zmysle zmluvy o pôžičke uzavretej dňa 16. 12. 2010, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému pôžičku vo výške 696 €. Z obsahu spisu taktiež nesporne vyplýva, že predmetná zmluva o poskytnutí pôžičky je zmluvou formulárovou v spojení so všeobecnými obchodnými podmienkami, ako aj podmienkami v zmluve o poskytnutí pôžičky uzavretej medzi stranami sporu dňa 13. 12. 2010. Skutočnosť, že žalovaný vystupoval v konaní ako spotrebiteľ len potvrdzuje uznesenie Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 6C 30/2015-42 zo dňa 22. 04. 2015 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 15Co 530/2015-66 zo dňa 09. 02. 2016, v zmysle ktorých do konania vstúpil vedľajší účastník na strane žalovaného Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS ako Občianske združenie za účelom ochrany práv spotrebiteľa - žalovaného. Z obsahu zmluvy vyplýva, že má formulárový charakter, ktorý žalovaný nemohol podstatným spôsobom ovplyvniť, nakoľko text takýchto úkonov bol predtlačený. Zo zmluvy nevyplýva, že by úver bol poskytnutý žalovanému na výkon zamestnania povolania alebo výkon podnikateľskej činnosti, pričom žalovaný mohol zmluvu o pôžičke podpísať alebo odmietnuť ako celok, pričom nemohol ovplyvniť spôsob resp. obsah jednotlivých dojednaní.

9. Osobné oslobodenie v zmysle ust. § 4 ods. 2 písm. za) Zákona o súdnych poplatkoch, sa preto nevzťahuje len na prípady, ak sa žalobca - spotrebiteľ domáha ochrany svojho práva podľa ust. § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, dokonca sa nevzťahuje len na prípady, kedy je spotrebiteľ v pozícii žalovaného. Oslobodenie sa týka aj prípadov, kedy spotrebiteľ uplatňuje svoje práva v pozícii žalovaného, napr. formou odporu proti platobnému rozkazu, námietok proti exekúcii, či ako je tomu i v tejto veci, formou obrany v spore, v ktorom dodávateľ uplatňuje svoju pohľadávku. Účelom tohto ustanovenia § 4 ods. 2 písm. za) Zákona o súdnych poplatkoch je, že súdny poplatok v spotrebiteľských veciach nemá odrádzať spotrebiteľov uplatňovať svoje nároky na súde, napr. podať žalobu, ale aj brániť svoje práva v pozícii žalovaného alebo povinného, pretože spotrebiteľa často rezignovali pred uplatňovaním svojho práva aj kvôli súdnym poplatkom. Cieľom bolo práve dosiahnuť oslobodenie spotrebiteľa od súdnych poplatkov v sporoch, ktoré vznikli zo spotrebiteľskej zmluvy, preto je spotrebiteľ, ako strana sporu oslobodený od súdnych poplatkov v každom konaní, ktoré má základ v právnom vzťahu vyplývajúceho zo spotrebiteľskej zmluvy, ak sa svojho práva domáha na základe osobitného predpisu. Keďže výpočet takýchto konaní by bol problematický, preto je aj v zákone uvedený len príkladný výpočet možných právnych predpisov, na základe ktorých spotrebiteľ môže uplatniť svoje práva na súde. Osobitným predpisom však môže byť každý predpis, podľa ktorého môže spotrebiteľ uplatniť svoje právo

vrátane predpisov, ktoré majú povahu kódexu. Ide teda o osobné oslobodenie, ale o oslobodenie s vecným obmedzením.

10. V danom prípade je zrejmé, že žalovaný ako spotrebiteľ sa v konaní o zaplatenie 633,59 € s prísl. bránil účelne, keď v konaní vo veci samej došlo k zastaveniu konania v dôsledku späťvzatia návrhu žalobcom - dodávateľom, v celom rozsahu.

11. Zaplatenie súdneho poplatku patrí k vecným procesným podmienkam vzhľadom na právne následky jeho nezaplatenia spočívajúceho v zastavení konania. V čl. 46 Ústavy SR sa ako základné ľudské právo zaručuje právo na súdnu a inú právnu ochranu. Zákon o súdnych poplatkoch novelizoval ust. § 4 tohto zákona s tým, že oslobodenie spotrebiteľa od súdnych poplatkov spočíva v tom, že platenie súdnych poplatkov práve odrádzalo spotrebiteľov uplatňovať svoje nároky súdnou cestou, resp. brániť svoje práva, či v pozícii žalovaného alebo povinného. Uvedené ustanovenia preto nemožno vykladať formalisticky, ale prihliadať i na účel, na ktorý má slúžiť, teda umožniť spotrebiteľovi domôcť sa ochrany svojho práva bez toho, aby bol odrádzaný povinnosťou platiť súdny poplatok. Keďže žalovaný sa ochrany svojho práva podľa osobitného predpisu (Občiansky zákonník - ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka) domáhal ako spotrebiteľ, je nepochybné, že ide o spotrebiteľský vzťah a konanie malo základ vo vzťahu medzi stranami sporu, ktorý bol spotrebiteľským vzťahom. Preto sa na žalovaného ako spotrebiteľa vzťahuje zákonné oslobodenie od súdnych poplatkov podľa § 4 ods. 2 písm. za) Zákona o súdnych poplatkoch.

12. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na závery Ústavného súdu SR, ktorý vymedzil skutkovú podstatu formalizmu tak, že orgánom verejnej moci a predovšetkým súdom nemožno tolerovať pri interpretácii zákonných ustanovení prílišný formalistický postup, ktorý vedie k zjavnej nespravodlivosti. Všeobecný súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale môže a musí sa od neho odchýliť, pokiaľ to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť alebo niektorý z ústavných princípov. Pri výklade a aplikácii právnych predpisov teda nemožno opomíňať ich účel a zmysel, ktorý nie je vyjadrený len v slovách a vetách toho ktorého zákonného predpisu, ale i v základných princípoch právneho štátu (nález ÚS SR. sp. zn. I. ÚS 306/2010 zo dňa 08. 12. 2010).

13. Odvolací súd preto zastáva názor, že k vyrubeniu súdneho poplatku došlo zo strany súdu prvej inštancie v dôsledku nesprávneho aplikovania príslušných noriem a ich nesprávneho vyloženia v dôsledku čoho napadnuté uznesenie zrušil.

14. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3: 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon v § 420 až § 423 CSP pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 CSP (§ 425 CSP) a prokurátor, ak sa konanie začalo jeho žalobu, alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 § 429 CSP neplatí za podmienok ustanovených v ods. 2 § 429 CSP.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) -§ 428 CSP.